

Územní samospráva

Veřejná správa

Veřejná správa

I. Státní správa

- **Ústřední** - ministerstva a jiné ústřední správní úřady
- **Územní** – vykonávají orgány obcí, krajů a hl.m. Prahy v **přenesené působnosti** (stát přenesl na základě zákona některé pravomoci na obce, aby je pro stát vykonávaly, neboť jsou občanům nejbližší)

II. Samospráva

- **Územní** – vykonávají orgány obcí, krajů a hl.m. Prahy v samostatné působnosti
- **Zájmová a profesní** – vykonávají komory (advokátní, stomatologická...)

Územní samospráva

Druhy územně samosprávných celků

- Kraje – vyšší územně samosprávné celky
- Obce
- Praha – specifické postavení: obec, kraj, hlavní město ČR
- ČR:
- 14 samosprávných krajů
- 6523 (?) obcí
- 4 vojenské újezdy (info o újezdech - <https://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=215>)

Sídlní struktura

- *Sídlo je objektivně existující, na správních aktech nezávislá lokalita osídlení tvořená domy (popř. jediným domem) s využitím pro stálé bydlení obyvatel a s případnými objekty výroby, služeb a dopravní a technické infrastruktury, od sousedních podobných lokalit oddělená nezastavěným pásem širokým nejméně 200 m, nebo nadřazenou silniční či železniční komunikací, nebo přírodní překážkou*
- Nelze za sídla považovat skupiny rekreačních chat a chalup obydlených pouze sezónně

Poznámka: ČSÚ; <https://www.czso.cz/csu/czso/13-2105-05-v letech 2000 az 2004-2 2 sidelni struktura>

Sídla – vývoj osídlení

- původní osídlení - vesnický typ
- 12.-15. století – „zlatý věk měst“ – 85 % obyvatel ale stále žije na venkově – křižovatky cest, trhy, brody, obranná funkce
- 19. století – zrušení roboty - urbanizace – dopravní poloha (železnice), ložiska surovin (Ostravsko, Podkrušnohoří)

KRAJSKÁ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

- ❑ ČR od 1.1.2000 rozdělena na 14 krajů
- ❑ Kraje zřízeny ústavním zákonem o vytvoření vyšších územně samosprávných celcích
- ❑ V rámci samostatné působnosti kraj pečuje o komplexní rozvoj svého území a v rámci přenesené vykonává na svém území státní správu
- ❑ Kraj je spravován zastupitelstvem. Dalšími orgány jsou rada kraje, hejtman a krajský úřad

Poznámka: MF ČR, veřejný sektor, příjmy krajů

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety>

Zastupitelstvo kraje

- Každý občan kraje starší 18 let má právo volit a být volen do zastupitelstva kraje
- do 600 000 obyvatel → 45 zastupitelů (9)
600 000 – 900 000 → 55 zastupitelů (11)
nad 900 000 obyvatel → 65 zastupitelů (11) → např. **JMK**
- Rada je výkonným orgánem kraje v oblasti samostatné působnosti
- Při výkonu své působnosti odpovídá rada zastupitelstvu
- Rada může rozhodovat ve věcech přenesené působnosti, jen stanoví-li tak zákon

Legislativní vymezení územní samosprávy

- Ústava
- Listina základních práv a svobod
- Mezinárodní smlouvy
- Zákony
 - zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
 - zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
 - zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů,
 - zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů,
 - zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů,
 - ale také např. zákony vymezující celky v území

Ústava ČR - Hlava sedmá - Územní samospráva

Čl. 99

Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.

Čl. 100

- (1) Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody.
- (2) Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku.
- (3) Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem.

Čl. 101

- (1) Obec je samostatně spravována zastupitelstvem.
- (2) Vyšší územní samosprávný celek je samostatně spravován zastupitelstvem.
- (3) Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.
- (4) Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.

Ústava ČR - Hlava sedmá - Územní samospráva

Čl. 102

- (1) Členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.
- (2) Funkční období zastupitelstva je čtyřleté. Zákon stanoví, za jakých podmínek se vyhlásí nové volby zastupitelstva před uplynutím jeho funkčního období.

Čl. 103

zrušen

Čl. 104

- (1) Působnost zastupitelstev může být stanovena jen zákonem.
- (2) Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samosprávy, pokud nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku.
- (3) Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.

Čl. 105

Výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.

Obec

důležitý subjekt veřejné správy

- Územní samosprávný celek
- Při výkonu veřejných úkolů mají obce **veřejnou moc**
- Ve smluvních vztazích nemají obce proti druhé straně smlouvy žádné specifické výhody z titulu, že vykonávají rovněž veřejnou správu
- Zásada **minimalizace zásahu státu do územní samosprávy** - stát může zasahovat do samostatné působnosti územních samosprávných celků jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem
- **Jako účastníci správních řízení** (např. řízení o vydání stavebního povolení) **nemají** žádné zvláštní postavení proti ostatním účastníkům
- **Veřejnoprávní korporace** – právnická osoba s vlastním majetkem, hospodařením podle vlastního rozpočtu. Podle Ústavy ČR má: území, občany, samosprávu

Obec

obec = základní samosprávný celek – rozhoduje o záležitostech týkajících se obce a jejích obyvatel (komunikace, školy, správa obecních pozemků a staveb, pořádek, bezpečnost ...)

Obec

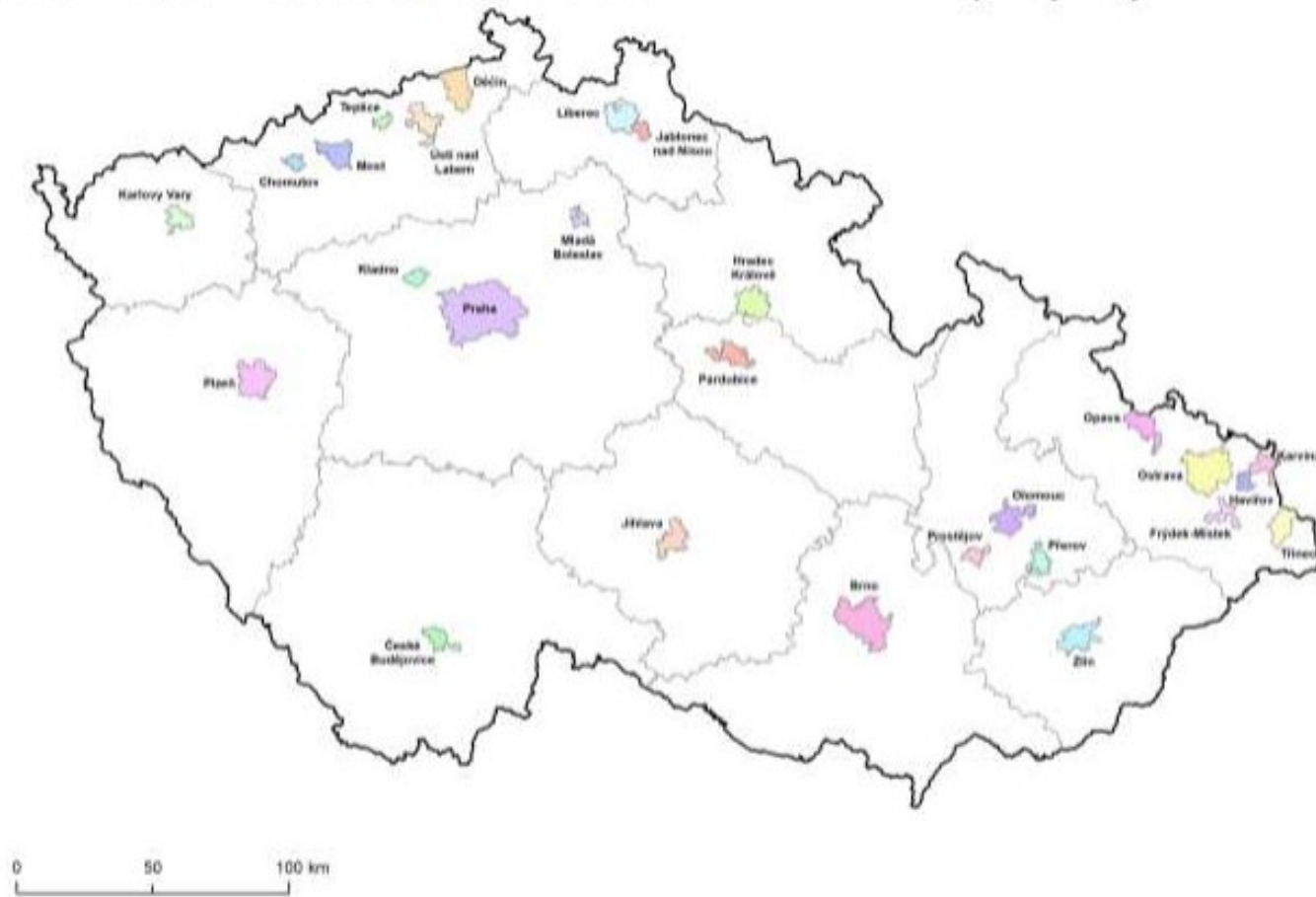
- ✓ obce do 3 000 obyvatel
- ✓ města
- ✓ statutární města
- upraveno statutem (obecně závazná vyhláška)
- jejich území se může členit na městské obvody nebo části s vlastní samosprávou
- v ČR 27 statutárních měst
- zákoně o obcích <http://zakony.centrum.cz/zakon-o-obcich/cast-1>)
- ✓ Praha – **Čl. 13** - Hlavním městem České republiky je Praha

Obec, městys, město, vesnice

- **zákona o obcích**; Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- **obec** považováno **sídlo s obecním nebo městským úřadem**. Obec je zároveň nejmenší samosprávnou jednotkou, do které volí občané své zástupce
- **městys** - do zákona o obcích zaveden od r. 2006. Návrat historického titulu. Kladné vyjádření vlády. Konečné rozhodnutí na předsedovi PS Parlamentu ČR. Titul je čestným označením.
- městys nebo také městečko. Status městyse nebo městečka uděloval od 13. století panovník. Status městys přinesl mnoho darů a možnost pořádat výroční a dobytčí trhy. Městyse musely mít městský charakter a musely plnit roli spádového městečka pro okolní vesnice. Přidělování tohoto postavení začalo v 16. století a všeobecně bylo a je považováno za prestižní záležitost. Status městyse se přestal používat po únorovém vládním převratu v roce 1948, zhruba od roku 1954 Po vzniku ČSR v roce 1918 udělovala status ministerská rada na základě detailní žádosti obce. Podle "Statistického lexikonu v Republice československé" bylo v roce 1930 na území ČSR 503 městysů.
- **město** - obec s městským úřadem
- **statutární město**
- „vesnice“ z hlediska zákona neexistuje. V praxi se většinou obec skládá z několika sídel (lidově řečeno „vesnic“), které spadají pod pravomoc jednoho obecního úřadu. Pro tato sídla zákon používá termín „**místní část obce**“. „Město“ se pak v zásadě liší od „obyčejné obce“ (neboť i každé město je z hlediska zákona obcí) pouze titulem, který v praxi poznáme podle označení „městský úřad“.

Statutární města ČR

Obrázek 1.2: Statutární města v České republice k 31. 8. 2018

Zdroj: PROCES

Nejmenší statutární - Prostějov

Seznam měst a obcí v ČR

- **Seznam měst a obcí:** <http://www.mestaobce.cz>
- Elektronický portál územní samospráv <https://www.epusa.cz>

Vznik nové obce

- Sloučením dvou nebo více obcí, které spolu sousedí - na základě jejich dohody.
- Nová obec nevzniká, pokud nejde o sloučení obcí, ale o připojení obce k jiné obci (stačí dohoda ZM)
- Oddělením části obce (místní referendum podmínkou pro část obce, která se chce oddělit). Rozhoduje krajský úřad v přenesené působnosti, lze provést jen k 1.1.)
- Zrušením nebo změnou vojenského újezdu

PŮSOBNOST OBCÍ A KRAJŮ

Obce a kraje mají dvojí působnost

SAMOSTATNOU (samosprávnou)

- vydávat obecně závazné vyhlášky; sestavovat rozpočet a hospodařit s majetkem; spravování záležitostí v zájmu občanů v oblastech školství, zdravotnictví, dopravy, kultury aj.

PŘENESENOU (státní správu)

- např. vydávání živnostenských oprávnění, vedení údajů v matrice, OP, ŘP apod.

Obec - působnost

- Obec vykonává dvojí působnost
 - a) samostatná působnost** – samostatně spravuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o jejich přenesenou působnost nebo působnost jiných orgánů, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Rozsah pro všechny obce stejný.
 - b) přenesená působnost** - zabezpečuje určité úkoly státní správy, jejichž výkon byl zákonem obci svěřen. Rozsah se liší. Podle § 61 zákona o obcích
 - vydávají nařízení
 - rozhodují o místních a účelových komunikacích ve svém katastrálním území
 - spravují drobné toky (jsou vodoprávním a povodňovým orgánem)
 - projednávají přestupky
 - jsou orgánem ochrany přírody

Obec – charakteristika obce

- samostatný ekonomický celek
- vlastní majetek
- vlastní finančními prostředky a vlastní rozpočet
- vymezené území, příp. správní obvody, spádový územní obvod
- občany obce
- samospráva
- Zajímavý odkaz na místopis obcí:
<https://www.mistopisy.cz/>

Obec – majetek obce

- zákon o obecním zřízení ukládá obcím povinnost majetek využívat účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly
- Finance – běžný účet, termínovaný účet v peněžním ústavu, akcie, podílové listy
- Věci movité – vybavení úřadu, škol a dalších obecních organizací, obecní mobiliář – lavičky, koše, autobusové zastávky, zábradlí atd.
- Věci nemovité – pozemky i to, co je na nich (pole, lesy, zahrady, místní komunikace, veřejná prostranství, chodníky, parky) a budovy (obecní úřad, školy, bytové domy, domovy pro seniory, sportovní a kulturní zařízení, komerční prostory)
- Infrastruktura – vodovody, kanalizace, čistírny odpadních vod, veřejné osvětlen
- Strategické plány
- Územní plánování
- Pozn.: Některé části území států (parky, parcela s infrastrukturou) ale vlastní státní instituce (Pozemkový fond ČR nebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, který se stará o majetek dříve ve správě okresních úřadů)

Obec - majetek

z hlediska jeho využití

- Kmenový majetek – slouží k výkonu správních funkcí obce: budova a vybavení radnice, ke vzdělávání (školy)
- Majetek v sociální oblasti – slouží vybrané skupině obyvatelstva k sociálním účelům: domy s pečovatelskou službou, domovy pro seniory, ubytovny pro bezdomovce atd.
- Majetek ve veřejné oblasti – slouží většině obyvatelstva pro každodenní život: místní komunikace včetně chodníků, veřejného osvětlení, dopravních značek a dalšího příslušenství, veřejná zeleň, městský mobiliář – lavičky, odpadové koše, koše pro sběr psích exkrementů, školy základní a mateřské, knihovna, zařízení pro likvidaci komunálního odpadu, veřejná doprava.
- Majetek v zájmové oblasti – slouží vybrané části obyvatelstva a má mnohdy nezastupitelnou funkci ve společenském životě obce, jsou to především sportovní zařízení (sportovní hala nebo tělocvična, koupaliště, sauna, plavecká hala) a kulturní zařízení (taneční sál, divadlo, kino).
- Majetek ostatní, komerční – slouží většině obyvatelstva obce a dokáže být na rozpočtu obce nezávislý; jde o dodávku tepla, vodovody, kanalizace. Majetek přebytečný – majetek nevyužívaný, ve špatném stavu a nepotřebný... zkrátka jak jsme ho už jednou nazvali majetek zbytný

Obec - území obce

- Obec – základní územní samosprávné společenství občanů
- Vymezen hranicí obce
- Administrativní území a katastrální území
- Výjimka vojenské újezdy (územní jednotky nezařazené do obcí – výcvik armády; Libavá (OL), Boletice (ČB), Březina (VY), Hradiště (KV))

Obec - občané obce

- Všechny fyzické osoby, které jsou státními občany ČR a jsou hlášeny **k trvalému pobytu**, taktéž cizí státní občané s trvalým pobytem v obci
- Občan musí mít jen jedno místo trvalého pohybu
- Má právo být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu. Taktéž právo mají fyzické osoby starší 18 let, které vlastní na území obce nemovitost
- Vyjadřovat se k návrhu rozpočtu a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce
- Nahlížet do schváleného rozpočtu obce a závěrečného účtu za uplynulý kalendářní rok, do usnesení přijatých zastupitelstvem, radou, výbory a komisí rady, do zápisů z jednání zastupitelstva obce, pořizovat si z nich výpisy
- Zasahovat iniciativně do dění obce - požadovat projednání určité záležitosti v samostatné působnosti obce radou obce nebo zastupitelstvem. Je-li žádost podepsána nejméně 0,5% občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději o 60 dnů (v případě působnosti zastupitelstva obce nejpozději do 90 dnů)
- Podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty. Orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů (v případě zastupitelstva obce nejpozději do 90 dnů)
- Umístění do mateřských a základních škol – spádovost

Obyvatelstvo

- ČSÚ
- [https://www.czso.cz/csu/czso/prezentace a tiskove konference obyvatelstvo](https://www.czso.cz/csu/czso/prezentace_a_tiskove_konference_obyvatelstvo)

Obec - samospráva

- Prostřednictvím svých orgánů vykonává dvojí působnost – samostatnou a přenesenou působnost
- Obec při výkonu veřejné správy je vykonavatelem, ukládá povinnosti, příkazy, zákazy a jejich plnění vynucuje sankcemi. Nad vyhláškami – dozor, metodická pomoc Ministerstvo vnitra ČR (výkladová stanoviska). Zastupitel se může s dotazem obrátit na Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV ČR
- Při výkonu samosprávy neexistuje podřízenost obce jinému orgány
- Smluvní vztahy nájemní, kupní, zakládání obchodních společností - zastupitelstva
- Zřizování škol a školských zařízení nebo obecní policie
- Přenesená působnost - dostávají obce státní příspěvky

Obec - ORGÁNY OBCE

- ✓ Obec samostatně spravována zastupitelstvem
- ✓ Rada obce – výkonný orgán
- ✓ Starosta (primátor – starosta statutárního města, nebo Prahy)
- ✓ Obecní úřad (městský úřad; městský úřad statutárního města = magistrát)
- ✓ Zvláštní orgány (přestupková komise)
- ✓ Obecní policie (nemusí být zřízena)

KATEGORIE OBCÍ

podle míry přenesené působnosti

- ✓ obce s obecním úřadem (I. typu) – rozsah státní správy minimální
- ✓ obce s pověřeným obecním úřadem (II. typu)
- ✓ obce s rozšířenou působností (III. typu) – mají nejširší kompetence (v JMK 21)

Obce II. a III. typu stanoví zákon

[Zákon č. 314/2002 Sb.](#), Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

[Vyhláška č. 388/2002 Sb.](#) Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Obce s pověřeným obecním úřadem

- někdy označení jako obec II. typu nebo obec II. stupně (obcí I. stupně je každá obec)
- typická působnost matriky a stavebního úřadu

Obce s rozšířenou působností

- mezičlánek přenesené působnosti samosprávy mezi krajskými úřady a ostatními obecními úřady
- vykonávají zejména následující agendy přenesené státní působnosti:
 - evidence obyvatel
 - vydávání občanských průkazů a pasů, vydávání řidičských průkazů,
 - evidence motorových vozidel, vydávání technických průkazů, evidence bodů za přestupky v silničním provozu
 - živnostensko-právní vedení živnostenského rejstříku
 - evidence zemědělských podnikatelů
 - sociálně-právní ochrana dětí
 - vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochrana životního prostředí,
 - státní správa na úseku lesů, myslivosti a rybářství
 - silniční správní úřad - stanovení místní úpravy provozu dopravním značením na silnicích II. a III. třídy a místních komunikacích
 - dopravní úřad - pro městskou autobusovou dopravu a taxislužbu.

obec I. typu

obec I. typu + vidimace a legalizace

obec I. typu + stavební úřad

obec I. typu + stavební úřad + vidimace a legalizace

obec I. typu + Czech POINT

obec I. typu + Czech POINT+ vidimace a legalizace

obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + vidimace a legalizace

obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad

obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad + vidimace a legalizace

obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + stavební úřad + vidimace a legalizace

obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ

obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ

obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ + ORP

obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ + ORP

Zajímavosti

- největší obec i město: Praha - 1 249 026 obyvatel
- nejmenší obec: Březina (Dědice, okres Vyškov) - 5 obyvatele Březina je obec se zvláštním statutem - je to tzv. **vojenský újezd**, tj. území sloužící k vojenským účelům, nemá klasickou samosprávu a vstup je umožněn pouze se zvláštním povolením. V současné době je na našem území 5 takovýchto obcí (Libavá, Hradiště, Boletice). Újezdní úřad je zároveň orgánem státní správy, majícím některé kompetence shodné nebo obdobné s OÚ i samosprávnými obcemi, a zároveň je orgánem obrany státu podřízeným ministerstvu obrany. Výdaje na činnost újezdního úřadu se hradí z rozpočtu ministerstva (jedná se o rozpor s ústavou – právo na samosprávu)
- nejvýše položené sídlo: osada Filipova Huť (1093 m n. m.), samoty u Modravy (cca 20 obyv.)
- nejnižše položená sídlo: Hřensko (130 m n. m.), vstup do Českosaského Švýcarska (cca 300 obyv.)
- nejmenší město: Přebuz (okres Sokolov) – cca 80 obyvatel (před 2.SV 3000).
- největší "vesnice" (obec bez statusu města): Petrovice (u Karviné) – cca 5400 obyvatel
- rozlohou nejmenší obec – 0,42 km² (Závist – Blansko)
- zajímavosti o obcích – ČŠÚ
https://www.czso.cz/csu/czso/zajimavosti_nazvu_obci_v_ceske_republice

Poznámky

- Demografická revoluce
- Stárnutí obyvatelstva
- Asociace obcí, krajů

Charty samosprávy

- Evropská charta místní samosprávy
- Evropská charta regionální samosprávy

Komunikace s veřejností

- informace (dostatečnost, kvalita, včasnost, relevantnost; metody informování – rozhlas, internet, tištěné médium, apod.)
- komunikace (zjišťování zpětných vazeb na informace, získávání názorů veřejnosti) – nastavení komunikačních nástrojů (setkávání s občany, e-mailová adresa, telefonická linka, webová diskuse, terénní šetření – výzkumy – ankety, dotazníky, řízené rozhovory, apod.)
- úroveň zpracování a respekt k názorům veřejnosti

Demografická revoluce

- zásadní změnou lidské reprodukce, která probíhá ve světě od 18. století. Do té doby byl populační vývoj charakterizován vysokou porodností i úmrtností, dospělosti se dožívala jen menšina dětí. Díky zlepšení zásobování potravinami, kvalitnějším hygienickým podmínkám a lékařským objevům došlo k rychlému poklesu úmrtnosti. Později si lidé začali uvědomovat potřebu regulace počtu dětí v rodinách, zejména ve městech, kde bydlel stále vyšší podíl obyvatel. Rychlý populační přírůstek se začal snižovat a v závěrečné fázi demografické revoluce se dostává i do záporných čísel.
- demografický přechod, nebo demografický cyklus. Je spojená s prudkým nárůstem populace v poměrně krátkém období a má čtyři základní fáze:
- 1. fáze: vysoká porodnost, vysoká úmrtnost – nízký nebo nulový přirozený přírůstek, stabilizovaný počet obyvatel
- 2. fáze: vysoká porodnost, pokles úmrtnosti – prudký růst přirozeného přírůstku, akcelerace růstu populace
- 3. fáze: pozvolný pokles porodnosti, stabilizuje se nízká úmrtnost – vysoký přirozený přírůstek, růst populace
- 4. fáze: stabilizace porodnosti i úmrtnosti na nízké úrovni – minimální přirozený přírůstek, stabilizovaný počet obyvatel

Stárnutí obyvatelstva

- Vyspělé státy mají demografickou revoluci (nebo demografický přechod) dávno za sebou
- opačný problém - populace přirozeným pohybem začíná stále intenzivněji klesat = druhý demografický přechod
- trvale či dlouhodobě úmrtnost větší než porodnost
- sociální a ekonomické situace, emancipace žen, touha po kariéře u obou pohlaví značně převyšuje zájem o rodinu, změny hodnotového systému, rozpad rodin, genderové projekty se snahou navodit jakousi až nepřirozenou rovnost všeho, pohlaví nevyjímaje
- Typy demografické revoluce
- V České republice přichází ke druhému demografickému přechodu po roce 1989. Ve srovnání se západem přichází později, jeho nástup je však o to intenzivnější. Jeho hlavní znaky je možné shrnout do několika hlavních bodů:
 - pokles úhrnné plodnosti hluboce pod (reprodukční) hranici demografického růstu – 2,1 dítěte na jednu ženu odklad porodů do vyššího věku (kde k nim ze zdravotních, partnerských nebo jiných důvodů nemusí dojít)
 - zvyšující se věk matek v době prvního porodu
 - snižování počtu druhých, třetích a dalších porodů
 - nárůst individualismu obecně (důraz na kariéru, zájmy a vlastní realizaci)
 - nárůst individualismu v demografickém chování (využívání antikoncepce apod.)
- Zároveň se zlepšuje zdravotní péče, lidé se dožívají vyššího věku, zvyšuje se tedy střední délka života
- To je sice jev pozitivní, ale ve spojitosti s druhým demografickým přechodem znamená, že přichází ke stárnutí obyvatelstva.
- U stárnutí je třeba rozlišovat stárnutí na úrovni jednotlivce a stárnutí obyvatelstva (populace). U jednotlivce je stárnutí biologický proces, stárnutí obyvatelstva v demografickém smyslu znamená ale **celkové změny v charakteru demografické reprodukce**.
- Mění se zastoupení dětské a postreprodukční složky, zpomaluje se početní růst mladších věkových skupin (tzv. stárnutí zdola), resp. zrychluje růst počtu osob ve starším věku (tzv. stárnutí shora). Kromě toho ještě pozorujeme i tzv. stárnutí ze středu, když se nejpočetnější kohorty posouvají ve věkové pyramidě směrem nahoru (pozn. kohorta znamená věková kategorie).

Svaz měst a obcí

- <https://www.smocr.cz/>
- dobrovolný svaz, sdružuje cca 45 % obcí
- dosáhnout jisté míry jednoty, koordinovaného postupu a legitimního lobování, které by pomohlo představitelům měst a obcí dosáhnout změn v obecných otázkách na samosprávu
- předkládat institucím iniciativní návrhy zohledňující požadavky obcí
- spolupracovat se zahraničními organizacemi obdobného zaměření a být členem mezinárodních organizací a spoluvytvářet podmínky pro zahraniční aktivity členů Svazu
- podílet se na vytváření podmínek ke vzdělávání členů zastupitelstev obcí, zaměstnanců obcí zařazených do obecních úřadů a zaměstnanců organizací zřizovaných obcemi
- napomáhat tvorbě regionální politiky
- členské příspěvky (pevná část obec např. obec 2200 Kč, město 5000 Kč), variabilní část (za občana, např. 3 Kč , valorizován od r. 2020)

Asociace krajů ČR

- zájmové sdružení právnických osob
- hlavním cílem je hájit a prosazovat společné zájmy a práva krajů
- členy jsou všechny kraje České republiky
- orgány: rada, komise rady, předseda, kancelář
- www.asociacekrajů.cz

Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR

- dobrovolné sdružení fyzických osob, které vykonávají funkci tajemníka obce, města
- činnost:
 - předkládá Parlamentu ČR, vládě ČR a orgánům státní správy iniciativní návrhy k tvorbě legislativy, která se vztahuje k činnosti a práci městských a obecních úřadů,
 - spolupracuje s organizacemi a svazy jako např. Svaz měst a obcí ČR při zajišťování veřejné správy měst a obcí ČR,
 - snaží se o zlepšení vzájemné informovanosti mezi městskými a obecními úřady v oblasti funkčnosti úřadů a při výkonu veřejné správy,
 - napomáhá, a to různými formami (semináře, přednášky apod.), vzdělávání úředníků městských a obecních úřadů,
 - spolupracuje se zahraničními svazy a nadnárodními organizacemi podobného typu a zaměření, popř. se stává jejich členem,
 - vydává vlastní Zpravodaj

